

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel 10.1.2007
KOM(2007) 1 lõplik

**KOMISJONI TEATIS EUROOPA ÜLEMKOGULE JA EUROOPA
PARLAMENDILE**

EUROOPA ENERGIAPOLIITIKA

{SEC(2007) 12}

SISUKORD

1.	Väljakutsed.....	3
1.1.	Säästvus.....	3
1.2.	Varustuskindlus.....	3
1.3.	Konkurentsivõime.....	4
2.	Strateegiline eesmärk euroopa energiapoliitika suunamiseks.....	5
3.	Tegevuskava.....	5
3.1.	Energia siseturg.....	6
3.2.	Liikmesriikide vaheline solidaarsus ning nafta, gaasi ja elektrienergia varustuskindlus.....	10
3.3.	Kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise pikaajaline kohustus ja ELi heitkogustega kauplemise süsteem.....	11
3.4.	Energiatõhusust soodustavate meetmete ambitsioonikas programm ühenduse, riiklikul, kohalikul ja rahvusvahelisel tasandil.....	11
3.5.	Taastuenergia kasutamise pikemaajalisem siht.....	12
3.6.	Euroopa energiatehnoloogia strateegiline kava.....	14
3.7.	Vähe süsinikdioksiidi eraldava fossiilkütusega tuleviku suunas.....	16
3.8.	Tuumaenergia tulevik.....	16
3.9.	Aktiivselt Euroopa huvisid kaitsev rahvusvaheline energiapoliitika.....	17
3.10	Tulemuslik järelevalve ja aruandlus.....	19
4.	Töö jätkamine.....	20

KOMISJONI TEATIS EUROOPA ÜLEMKOGULE JA EUROOPA PARLAMENDILE

EUROOPA ENERGIAPOLIITIKA

„Selleks on ministrid kokku leppinud järgmistes eesmärkides:... anda rohkem odava hinnaga energiat Euroopa majanduste käsutusse...“.

Messina deklaratsioon, 1955

1. VÄLJAKUTSED

Energia on Euroopa jaoks hädavajalik. Kuid odava energia ajastu näib olevat lõppenud. Kõik ELi liikmed seisavad silmitsi kliimamuutuste, suureneva impordisõltuvuse ja kõrgemate energiahindadega seotud väljakutsetega. Lisaks suureneb liikmesriikide vastastikune sõltuvus energia ja muudes valdkondades – elektrikatkestus ühes liikmesriigis mõjutab koheselt ka teisi liikmesriike.

Euroopa peab tegutsema viivitamatult ja ühiselt, et tagada säästev, turvaline ja konkurentsivõimeline energia. Seda tehes pöörduks EL tagasi oma juurte juurde. 1952. aastal Euroopa Sõe- ja Teraseühenduse asutamislepingut ja 1957. aastal Euratomi asutamislepingut sõlmides nägid asutajaliikmesriigid vajadust ühtse energiapoliitika järele. Energiaturud ja geopoliitilised kaalutlused on sellest ajast oluliselt muutunud. Kuid vajadus ELi tegevuse järele on suurem kui kunagi varem. Kõnealuse tegevuseta on ka muude valdkondade eesmärgid (sealhulgas tööhõivet ja majanduskasvu käsitlev Lissaboni strateegia ja millenniumi arengueesmärgid) raskem saavutada. Euroopa uus energiapoliitika peab olema ambitsioonikas, konkurentsivõimeline ja pikaajaline ning sellest peaksid kasu saama kõik eurooplased.

1.1. Säästvus

Energiaga on seotud 80% ELi kasvuhoonegaaside heitmetest;¹ see on kliimamuutuste ja õhusaaste peamine põhjustaja. EL on võtnud kohustuseks kõnealuse probleemiga tegeleda – vähendades ELi ja ülemaailmset kasvuhoonegaaside heitkogust tasemele, millega piiratakse maailma keskmist õhutemperatuuri tõusu 2 °C-ni, võrreldes industrialiseerimiseelse ajajärgu tasemega. Praeguse energia- ja transpordipoliitika kohaselt suureneks ELi süsinikdioksiidi heitkogus siiski ligikaudu 5% võrra ja ülemaailmne heitkogus 55% võrra 2030 aastaks. Praegused energiapoliitikad ELis ei ole säästvad.

1.2. Varustuskindlus

Euroopa muutub järjest sõltavamaks imporditavatest süsivesinikest. „Tavapärase tegevuse“ jätkudes kasvab ELi sõltuvus energiaimpordist praeguselt 50%lt ELi kogu energiatarbimises 65%le 2030. aastal. Sõltuvus gaasi impordist peaks suurenema 57%lt 84%le 2030. aastaks, sõltuvus nafta impordist 82%lt 93%le.

¹ Allikas – Euroopa Keskkonnaagentuur. Muu teave Euroopa Komisjonilt, kui ei ole märgitud teisiti.

Sellega kaasnevad poliitilised ja majanduslikud ohud. Surve ülemaailmsetele energiaressurssidele on tugev. Rahvusvahelise Energiaagentuuri (IEA) hinnangul kasvab ülemaailmne naftanõudlus 2030 aastaks 41% võrra. Kuidas suudab pakkumine kõnealust nõudlust rahuldada on teadmata: oma 2006. aasta energiaülevaates „World Energy Outlook“ märgib Rahvusvaheline Energiaagentuur, et „peamiste nafta- ja gaasitootjate suutlikkus ja valmisolek suurendada investeeringuid, et rahuldada kasvavat ülemaailmset nõudlust, on eriti ebakindel“.² Energiavarustuse katkemise oht kasvab.

Lisaks ei ole veel kehtestatud mehhanisme, millega tagatakse energiakriisi korral liikmesriikidevaheline solidaarsus ning mitmed liikmesriigid sõltuvad osaliselt või täielikult ühest gaasitarnijast.

Samal ajal kasvab ELi elektrinõudlus tavapärase tegevuse jätkudes 1,5% võrra aastas. Isegi tõhusa energiapoliitika raames on järgmise 25 aasta jooksul vaja investeerida ligikaudu 900 miljardit eurot. Prognoositavus ning tõhus gaasi ja elektri siseturg on olulised eeldused vajalike pikaajaliste investeeringute kaasamiseks ja konkurentsivõimeliste tarbijahindade tagamiseks. Kõnealused eeldused ei ole veel täidetud.

1.3. Konkurentsivõime

EL muutub enam avatumaks ohtudele, mis tulenevad hindade volatiilsusest ja hinnatõusust rahvusvahelisel energiaturul ning asjaolust, et süsivesinike reservid koonduvad üksikute tarnijate valdusesse. Võimalik mõju on oluline: näiteks kui naftahinnad tõuseksid 2030. aastaks tasemele 100 dollarit/barrel, suureneks EL-27 koguimport ligikaudu 170 miljardi euro võrra ehk 350 eurot iga EL kodaniku kohta aastas.³ Väga väike osa kõnealusest jõukuse ülekandumisest aitaks kaasa uute töökohtade loomisele ELis.

Tingimusel et on olemas õige poliitiline ja õiguslik raamistik, võib energia siseturuga soodustada õiglasi ja konkurentsivõimelisi energiahindasid ning energiasäästu, samuti suuremaid investeeringuid. Praegu puuduvad siiski kõik kõnealuse eesmärgi saavutamiseks vajalikud tingimused. See takistab ELi kodanikel ja ELi majandusel energiaturu liberaliseerimisest täit kasu saamast. On vaja käsitleda piiranguid süsihappegaasi tekitava energia valdkonnas pikemas perspektiivis, et soodustada vajalikke investeeringuid elektrisektoris.

Suuremad investeeringud, eelkõige energiatõhususe ja taastava energia valdkonnas peaksid aitama kaasa töökohtade loomisele ning soodustama uuendusi ja teadmistepõhist majandust ELis. Euroopa Liit on juba praegu ülemaailmne liider taastavenergia tehnoloogiate valdkonnas, mille käive ületab 20 miljardit eurot ja kus on hõivatud ligikaudu 300 000 töötajat.⁴ Euroopa Liit võib säilitada juhtpositsiooni kiiresti kasvaval ülemaailmsel turul vähe süsihappegaasi tekitava energia tehnoloogia valdkonnas. Näiteks tuuleenergia valdkonnas on ELi ettevõtetel 60% turuosa ülemaailmsel turul. Euroopa otsustavus juhtida ülemaailmset võitlust kliimamuutuste vastu loob meile võimaluse kujundada ülemaailmne teadusuuringute kava. Uute tehnoloogiate arendamiseks tuleks kasutada kõiki võimalusi.

² IEA World Energy Outlook 2006

³ Eeldatud dollari vahetuskurss 1,25 dollarit euro eest ning võrrelduna naftahinnaga 60 dollarit (praeguses väärtuses) 2030 aastal.

⁴ Euroopa Taastavenergia Nõukogu „Euroopa taastavenergia eesmärgid: 20% 2020 aastaks“.

Samas tuleb üksikmeetmete kavandamise ja rakendamise kõigil etappidel võtta arvesse Euroopa energiapoliitika sotsiaalsed mõõdet. Kuigi kõnealune poliitika peaks pikaajalises perspektiivis soodustama majanduskasvu ja tööhõivet Euroopas, võib sellel olla oluline mõju mõnede rahvusvaheliselt kaubeldavatele toodetele ja protsessidele, eelkõige energiamahuka tööstuse valdkonnas.

2. STRATEEGILINE EESMÄRK EUROOPA ENERGIAPOLIITIKA SUUNAMISEKS

Euroopa energiapoliitika lähtub kolmest eesmärgist: võitlus kliimamuutustega, ELi välise haavatavuse vähendamine imporditavatest süsivesinikest ja tööhõive ja majanduskasvu soodustamine, tagades sellega tarbijatele turvalise ja soodsa hinnaga energia.

Võttes arvesse roheline raamatu⁵ üle peetud konsultatsiooniperioodi jooksul laekunud paljusid ettepanekuid, teeb komisjon käesolevas strateegilises energiaülevaates ettepaneku, et Euroopa energiapoliitika toetuks:

- ELi eesmärgile rahvusvahelistel läbirääkimistel vähendada kasvuhoonegaaside heitkogust 30% võrra 2020. aastaks võrreldes 1990. aasta tasemega. Lisaks tuleb 2050. aastaks vähendada ülemaailmset heitkogust 50% võrra võrreldes 1990. aasta tasemega, mis tähendab, et tööstusriigid peaksid vähendama heitkogust 60–80% võrra 2050. aastaks.
- ELi praegusele kohustusele vähendada igal juhul kasvuhoonegaaside heitkogust 20% võrra 2020. aastaks võrreldes 1990. aasta tasemega

Kõnealused küsimused on komisjoni teatise „Kliimamuutuse piiramine 2 °C-ga – ELi ja maailma poliitikavalikud 2020 aastaks ja hiljem“ keskne osa.⁶

ELi kohustus piirata koheselt kasvuhoonegaaside heitkogust peaks olema Euroopa uue energiapoliitika keskseks küsimuseks kolmel põhjusel: (i) kuna energiaga seotud süsinikdioksiidi heitkogus moodustab ligikaudu 80 % ELi kasvuhoonegaaside heitkogusest, tähendab heitkoguse vähendamine, et energiat kasutatakse vähem ja kasutatakse puhtamat, kohapeal toodetud energiat, (ii) piiratakse ELi haavatavust nafta- ja gaasihindade suuremast volatiilsusest ja tõusust, ja (iii) soodustatakse konkurentsivõimelisemat ELi energiaturgu, uuenduslikke tehnoloogiaid ja töökohtade loomist.

Kõnealune strateegiline eesmärk ja allpool esitatud konkreetsed meetmed, mis on vajalikud kõnealuse eesmärgi saavutamiseks, moodustavad kokkuvõttes **Euroopa uue energiapoliitika** keskse osa.

3. TEGEVUSKAVA

Eespool nimetatud strateegilise energiaeesmärgi saavutamiseks tuleb Euroopa muuta väga energiatõhusaks ja vähe süsinikdioksiidi eraldavat energiat tarbivaks majanduseks, algatada **uus tööstusrevolutsioon**, kiirendada üleminekut vähe süsihappegaasi tekitavale

⁵ Euroopa strateegia säästva, konkurentsivõimelise ja turvalise energia tagamiseks, KOM(2006) 105 (lõplik), 8.3.2006; komisjoni talituste töödokument, rohelist raamatut „Euroopa strateegia säästva, konkurentsivõimelise ja turvalise energia tagamiseks“ käsitleva arutelu analüüsi kokkuvõttev aruanne, SEK(2006) 1500.

⁶ Komisjoni teatis nõukogule ja Euroopa Parlamendile, KOM (2007) 2.

majanduskasvule ja ajapikku oluliselt suurendada kohapealset, vähese heitega energia osakaalu meie tootmises ja tarbimises. Teha seda viisil, millega maksimaalselt suurendatakse võimalikke konkurentsivõime kasusid ja piiratakse võimalikke kulusid on tõeline väljakutse.

Olemasolevate meetmetega on taastuva elektrienergia, biokütuste, energiatõhususe ja energia siseturu valdkondades saavutatud olulisi tulemusi, kuid säästvuse, varustuskindluse ja konkurentsivõime saavutamiseks jääb puudu ühtsusest. Energiapoliitika ükski üksikelement ei anna kõiki vastuseid – neid tuleb käsitleda kooskõlas. Energiapoliitikaga tuleb tegeleda paljudes eri poliitikavaldkondades. Näiteks nagu eespool märgitud, tuleb üksikmeetmete kavandamise ja rakendamise kõigil etappidel võtta arvesse Euroopa energiapoliitika sotsiaalset mõõdet,⁷ samuti on ELi energiaeesmärkide saavutamiseks vaja arendada ookeanide ja merede edasist kasutamist, võttes arvesse võimalusi energia tootmiseks ja energia transpordiliinide ja meetodite mitmekesistamiseks.⁸ Liikmesriikide esimeseks sammuks oleks kinnitada strateegiline visioon ja tegevuskava järgmiseks kolmeks aastaks: selgesõnalise taotlusega liikuda tööstusriikide rahvusvahelise liidu suunas, pidades silmas eesmärki vähendada kasvuhoonegaaside heitkogust 2020. aastaks 30% võrra ning aidata kaasa ühenduse eesmärgi saavutamisele vähendada ELi kasvuhoonegaaside heitkogust 2020. aastaks 20% võrra. Sellega kaasneb hoolikas järelevalve ja edusamme kajastav aruandlus, samuti tõhus kogemuste vahetamine ja jätkuv läbipaistvus, mis tagatakse komisjoni regulaarselt ajakohastatud strateegilise energiaülevaate esitamise teel.

Allpool kirjeldatud meetmetega ei edendata ainult vähe süsihappegaasi tekitavat teadmispõhist ELi energiamajandust, vaid parandatakse samuti varustuskindlust ja panustatakse oluliselt konkurentsivõime tõstmisesse.

3.1. Energia siseturg

Toimiv energia siseturg on Euroopa kolmele energiaväljakutsele vastamiseks hädavajalik.

- Konkurentsivõime: konkurentsile avatud turg aitab vähendada kodanike ja ettevõtete kulusid ja soodustada energiatõhusust ja investeringuid.
- Säästvus: konkurentsile avatud turg on majandushoobade, sealhulgas heitkogustega kauplemise süsteemi nõuetekohaseks toimimiseks hädavajalik. Lisaks sellele peaksid edastusvõrgu haldurid olema huvitatud taastuva, soojuse ja elektri koostootmise ning majapidamistes toodetava energia ühenduste edendamise, uuenduslikkuse soodustamisest ja väikeettevõtete ja üksikisikute julgustamisest tavapärasest erinevate energiavarustuse võimaluste kaalumisel.
- Varustuskindlus. tõhusalt toimiv ja konkurentsivõimeline energia siseturg annab eeliseid varustuskindluse ja kõrgekvaliteediliste avalike teenuste osutamise tagamisel. Elektri- ja gaasisektori konkurentsivõimeliste ettevõtete võrkude tõhusa lahutamise soodustatakse ettevõtete investeringuid uude infrastruktuuri, võrkude sidususe võimsusesse ja uutesse tootmisvõimsustesse, vältides sellega elektrikatkestusi ja liigset hinnatõusu. Tõeline ühisturg soodustab mitmekesisust.

⁷ 31. märtsi 2005. aasta teatis ümberkorralduste kohta, KOM (2005) 120

⁸ Komisjoni teatis: Euroopa Liidu tulevase merenduspoliitika suunas: Euroopa seisukoht ookeanide ja merede küsimuses, KOM (2006) 275

EL on juba võtnud mitmeid meetmeid,⁹ et luua energia siseturg, millega võimaldatakse kõigile ELi tarbijatele (nii kodanikele kui ka ettevõtetele) tegelik valikuvõimalus, luuakse uusi ärivõimalusi ning soodustatakse piiriülest kaubandust.

Energia siseturu teatises¹⁰ ja valdkondliku konkurentsi küsitluse lõpparuandes¹¹ märgitakse, et olemasolevate eeskirjade ja meetmetega ei ole kõnealuseid eesmärke veel saavutatud. On märgid, et kõnealune vähene edu sunnib liikmesriike kehtestama elektri- ja gaasihindadele üldised piirangud. Sõltuvalt selliste hinnapiirangute tasemest ja asjaolust, kas piirangud on üldkehtivad, võivad kõnealused piirangud takistada energia siseturu toimimist ja summutada uute võimsuste vajadust osutavaid hinnasignaale, põhjustades sellega alainvesteeringut ja varustushäireid tulevikus. Kõnealused hinnapiirangud võivad sellistel asjaoludel muuta turule sisenemise raskemaks uutele turuosalistele, sealhulgas puhta energia tarnijatele.

Võttes arvesse roheline raamatu üle peetud konsultatsiooniperioodi jooksul laekunud paljusid ettepanekuid, leiab komisjon, et kõnealune olukord ei või jätkuda. On vaja võtta mitmeid ühtseid meetmeid, et luua kolme aasta jooksul Euroopa gaasi- ja elektripõhivõrk ja tõeliselt konkurentsivõimeline üleeuroopaline energiaturg.

Selle saavutamiseks on komisjon määratlenud järgmised nõuded.

3.1.1. Omandisuhete eraldamine

Siseturu aruande ja valdkondliku küsitluse kohaselt on olemas diskrimineerimise ja seisundi kuritarvitamise oht juhul, kui ettevõtted kontrollivad nii energiavõrke kui ka energia tootmist või müüki, kaitstes riigisisest turgu ja takistades konkurentsi. Selline olukord ei ärgita vertikaalselt integreeritud ettevõtteid piisavalt investeerima ülekandevõrkudesse, kuna suurema võrgu võimsusega soodustatakse „koduturul“ suuremat konkurentsi ja madalamaid turuhindasid.

Komisjon leiab, et kõnealuse küsimuse lahendamisel võiks kaaluda kahte võimalust: luua täielikult sõltumatu süsteemihaldur (mille puhul vertikaalselt integreeritud ettevõtte jääb võrgu varade omanikuks ning saab reguleeritud tulu, kuid ei osale võrgu haldamises, hooldamises või arendamises) või omandisuhete eraldamine (mille puhul võrguettevõtte on täielikult eraldatud energiavarustuse ja energia tootmise ettevõtetest).¹²

Majanduslikud tõendid osutavad, et omandisuhete eraldamine on tõhusaim vahend energiatarbijatele valikuvõimaluse tagamiseks ja investeeringute soodustamiseks. Seda seepärast, et sõltumatuid võrguettevõtteid ei mõjuta investeeringuotsuste tegemisel kattuvad energiavarustuse/tootmise huvid. Samuti välditakse sellega üksikasjalikku ja keerulist reguleerimist ja ebaproportsionaalseid halduskulusid.

⁹ Sealhulgas direktiivid, millega kehtestatakse järelturg, määrad, mis on suunatud piiriülese kaubanduse toimimiseks vajalike tehniliste standardite ühtlustamiseks, ja direktiivid varustuskindluse kohta.

¹⁰ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile ja nõukogule gaasi ja elektri siseturu väljavaadete kohta, KOM (2006) 841.

¹¹ Komisjoni teatis „Määruse 1/2003 alusel teostatud valdkondlik küsitlus gaasi- ja elektriturude kohta (lõpparuanne)“, COM (2006) 851

¹² Eraldatud omandisuhetega elektrisektor on Taanis, Soomes, Itaalias, Madalmaades, Portugalis, Rumeenias, Slovakkias, Sloveenias, Hispaanias, Rootsis ja Ühendkuningriigis. Selline gaasisektor on Taanis, Madalmaades, Portugalis, Rumeenias, Hispaanias, Rootsis ja Ühendkuningriigis. Eraldatud omandisuhete põhivõrguettevõtja on ka võrgu omanik.

Sõltumatu süsteemihalduri meetodiga parandataks praegust olukorda, kuid see nõuaks üksikasjalikumat, normatiivsemat ja kulukamat reguleerimist ja oleks vähem tõhus võrkudesse alainvesteeringu probleemi lahendamisel.

Lisaks tuleb läbi vaadata jaotustegevuse eraldamist reguleerivad sätted, mis praegu vabastavad vähem kui 100 000 kliendiga jaotusettevõttes enamikest eraldamisnõuetest.

3.1.2. Tõhus reguleerimine

Kõigepealt on vaja ELi kõrgeima, mitte madalaima ühisnimetaja alusel ühtlustada energiasektorit reguleerivate asutuste volituste ja sõltumatuse tasand. Teiseks peab nende ülesandeks olema lisaks riigisisese turu tõhusale arendamisele aidata kaasa energia siseturu arengu soodustamisele.

Lisaks tuleb ühtlustada piiriülese kaubanduse tõhusaks toimimiseks vajalikke tehnilisi standardeid. Kõnealuses küsimuses on senised edusammud ebapiisavad. Elektri- ja gaasisektori Euroopa reguleerivate asutuste tööühma (ERGEG) loomine ja elektri- ja gaasisektori reguleerimine ei ole andnud loodetud tulemusi. Enamik asjakohastest tehnilistest standarditest erineb jätkuvalt eri liikmesriikides, muutes piiriülese kaubanduse keeruliseks ja tihti võimatuks. Kolm peamist kaalumist vääriivat võimalust on järgmised.

- **Järgjärgult arendada praegust lähenemist:** tugevdades riiklike reguleerivate asutuste vahelist koostööd, nõudes liikmesriikidelt riiklikele reguleerivatele asutustele ühenduse eesmärgi püstitamist, samuti kehtestades mehhanismi, mille kaudu saaks komisjon läbi vaadata riiklike reguleerivate asutuste mõned otsused, mis mõjutavad energia siseturgu.¹³
- **Euroopa sõltumatute reguleerivate asutuste võrk (“ERGEG+”).** Kõnealuse mehhanismi alusel kinnitatakse ERGEG volitused, millega tehakse ülesandeks võtta vastu reguleerivatele asutustele ja asjakohastele turuosalistele (nagu võrguhaldurid, jaotusettevõttes või energia tootjad) siduvaid otsuseid teatavates täpselt määratletud tehnilistes küsimustes ja piiriülese kaubandusega seotud mehhanismide küsimustes. See nõuaks vajaduse korral komisjoni asjakohast kaasamist, et tagada ühenduse huvide nõuetekohane arvesse võtmine.
- Asutatakse **ühenduse tasandil uus ühine organ.** Kõnealune organ vastutaks eelkõige ELi elektri- ja gaasituru valdkonnas piiriülese kaubanduse toimimiseks olulistest õiguslikes ja tehnilistes küsimustes üksikotsuste tegemise eest.¹⁴

Eraldamise ja reguleerimise vahel on seos. Vähem kui omandisuhete tasandil eraldatud turud vajavad üksikasjalikumat, keerulisemat ja normatiivsemat reguleerimist. Sellistel asjaoludel vajavad riiklikud reguleerivad asutused diskrimineerimise vältimiseks laiemaid ja koormavamaid volitusi. Omandisuhete eraldamata jätmise tingimustes jätkuvat võrkudesse alainvesteeringu probleemi ei suuda reguleerivad asutused igal juhul täies mahus lahendada.

¹³ Nagu eespool märgitud, tuginetakse elektroonilise side sektoris kasutatavale lähenemisele kooskõlas kolmandate osaliste turule sisenemise vabastusega gaasi ja elektri uue infrastruktuuri valdkonnas.

¹⁴ Institutsioonidevahelise kokkuleppe alusel, milles käsitletakse Euroopa reguleerimisametite tegevusraamistikku (KOM(2005)59 lõplik) tehakse sellisele organile ülesandeks eelkõige ühenduse standardite kohaldamine teatavatel juhtudel, andes kõnealusele organile õiguse võtta vastu kolmandatele osalistele õiguslikult siduvaid üksikotsuseid (artikkel 4).

Kõnealuseid kolme võimalust hinnates, leiab komisjon, et esimene võimalus (järkjärgult arendada praegust lähenemist) ei oleks piisav, kuna selle edu sõltuks jätkuvalt 27 riikliku reguleeriva asutuse (kellel on tihti erinevad huvid) vabatahtlikust kokkuleppest. Seega oleks piiriülese kaubanduse tõhusaks toimimiseks vajalike tehniliste küsimuste kiireks ja tõhusaks ühtlustamiseks vaja rakendada ERGEG+ lähenemist.

Eeldades et ametlik otsus võetakse vastu ja rakendatakse, tuleks reguleerivaid asutusi ärgitada tihedamale koostööle, et vabatahtlikult tõhusamalt kasutada olemasolevaid volitusi.

3.1.3. Läbipaistvus

Läbipaistvus on turu nõuetekohaseks toimimiseks hädavajalik. Praegu annavad edastusvõrgu haldurid eri tasandil teavet, tehes turule sisenejatele mõnel turul konkureerimise lihtsamaks. Lisaks sellele nõuavad mõned reguleerivad asutused energiatootjatelt suuremat läbipaistvust tootmisvalmiduse valdkonnas, millega aidatakse vältida hinnaga manipuleerimist. On vaja sarnaselt telekommunikatsiooni sektoris kehtivatele nõuetele kehtestada miinimumnõuded, mida peavad järgima kõik ELi ettevõtted.¹⁵

3.1.4. Infrastruktuur

Võrkude ühendamise prioriteetplaanis¹⁶ on sätestatud viis prioriteeti.

- Määratleda 2013. aastaks kõige olulisem puuduv infrastruktuur ja tagada kõnealuste lünkade täitmiseks üleeuroopaline poliitiline toetus.
- Määrata neli Euroopa koordinaatorit nelja kõige olulisema prioriteetprojekti juhtimiseks: Saksamaa, Poola ja Leedu energiavõrkude sidumine, Põhja-Euroopa avamere tuuleenergiale juurdepääsu loomine, Prantsusmaa ja Hispaania vaheline elektrivõrkude vastastikune sidumine; ja Nabucco torujuhtme ehitus, mille kaudu suunatakse Kaspia mere gaas Kesk-Euroopasse.
- Leppida kokku, et üleeuroopaliste energijuhiste alusel „Euroopa huvides“ määratletud projektide kavandamise ja heakskiitmise menetlused tuleb lõpule viia hiljemalt viie aasta jooksul.
- Uurida vajadust üleeuroopaliste energiavõrkude rahastamise suurendamise järele, et eelkõige lihtsustada taastuva elektrienergia lõimumist energiavõrku.
- Kehtestada võrgu kooskõlastatud planeerimise eest vastutav ühenduse uus edastusvõrgu haldurite mehhanism ja struktuur.

3.1.5. Võrgu turvalisus

Selleks et suurendada ELi elektrisüsteemi usaldusväärsust ja vältida elektrikatkestusi, on hiljutine kogemus näidanud, et vaja on ELis kehtestada ühtsed ja siduvad võrgu turvalisuse miinimumstandardid. Ühenduse uue edastusvõrgu haldurite mehhanismi ja struktuuriga tuleks

¹⁵ Euroopa parlamendi ja nõukogu direktiiv 2002/19/EC elektroonilistele sidevõrkudele juurdepääsu kohta.

¹⁶ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile ja nõukogule: Võrkude ühendamise prioriteetplaan, KOM (2006) 846.

ette näha ka ühtsed võrgu turvalisuse miinimumstandardid. Kõnealused standardid muutuksid siduvaks pärast energiasektorit reguleerivate asutuste heakskiitu.

3.1.6. *Elektritootmisvõimsuste ja gaasitarnete võimsuste piisavus*

Järgmise kahekümne viie aasta jooksul tuleb Euroopal uute elektritootmisvõimsuste loomiseks investeerida 900 miljardit eurot. Arvestades gaasi kõrget kasutegurit jääb gaas oluliseks kütteaineks, kuid isegi gaasisektoris on vaja investeerida 150 miljardit eurot gaasiküttele elektrijaamade ehitamiseks ja täiendavalt 220 miljardit eurot gaasi infrastruktuuri rajamiseks. Tähtsaim prioriteet piisavas mahus uute investeeringute tagamisel on nõuetekohaselt toimiv energia siseturg, mis annab õigeid investeerimissignaale. Lisaks on vaja hoolikalt jälgida nõudluse ja pakkumise tasakaalu, et avastada võimalikke kõrvalekaldeid. See oleks energeetika vaatluskeskuse büroo ülesanne (vt allpool).

3.1.7. *Energia kui avalik teenus*

Energia on oluline iga eurooplase jaoks. Kehtivas Euroopa seadusandluses juba nõutakse avalike teenuste osutamise kohustuste järgimist. Kuid EL peaks võtma edasisi meetmeid energiapuuduse vastu võitlemisel. Komisjon koostab energiatarbijate harta, millel on neli eesmärki:

- aidata kaasa kavade koostamisel, millega aidatakse ELi kõige vähemkindlustatutel kodanikel toime tulla energia hinnatõusuga;
- parandada kodanikele minimaalse teabe kättesaadavust, et aidata neil valida tarnijate ja energiaga varustamise viiside vahel;
- vähendada bürokraatiat tarnija vahetamisel;
- kaitsta tarbijaid ebaausate müügitavade eest.

3.2. **Liikmesriikide vaheline solidaarsus ning nafta, gaasi ja elektrienergia varustuskindlus**

Energia siseturg suurendab liikmesriikide vastastikust sõltuvust elektrienergia ja gaasi varustusest. Isegi energiatõhususe ja taastuvenergia sihte arvesse võttes, kaetakse nafta ja gaasiga jätkuvalt üle poole ELi energiavajadusest, kusjuures mõlema sektori sõltuvus impordist on suur (üle 90% nafta ja ligikaudu 80% gaasi puhul 2030. aastal). Elektri tootmine jääb tugevasti sõltuvaks gaasitarnetest. Olulise tehnoloogilise läbimurdeta jääb nafta domineerima transpordi valdkonnas. Seepärast on kõnealuste kütuste varustuskindlus ELi majanduse jaoks esmatähtis.

ELil on tõhus koostöö Euroopa Majanduspiirkonna traditsiooniliste gaasitarbijatega, peamiselt Norraga, ning teiste gaasitarbijatega, peamiselt Venemaa ja Alžeeriaga. EL on kindel, et kõnealune koostöö tugevneb tulevikus veelgi. Sellest olenemata on ELi jaoks oluline soodustada energiaallikate, tarnijate, transpordimarsruutide ja -viiside mitmekesisust. Lisaks on vaja kehtestada tõhus mehhanism, millega tagatakse energiakriisi korral liikmesriikide vaheline solidaarsus. See on eriti oluline, võttes arvesse, et paljud liikmesriigid on osaliselt või täielikult sõltuvad ühest gaasitarbijast.

Energiaturvalisust tuleb edendada eri viisil.

- On vaja võtta meetmeid, et aidata ühest gaasitarnijast sõltuvaid liikmesriike mitmekesistamisel. Komisjon jälgib hiljuti ülevõetud gaasivarustuse turvalisuse direktiivi¹⁷ kohaldamist ja hindab selle tõhusust. Tuleb arendada projekte, mille alusel tarnitakse gaasi uutest piirkondadest, rajatakse uusi gaasi ladustamise keskusi Kesk-Euroopas ja Balti riikides, kasutada paremini strateegilisi ladustamise võimalusi ja lihtsustada vedela maagaasi terminalide ehitust. Tuleb uurida olemasolevate kriisi solidaarsus mehhanismide tugevdamise võimalusi, nagu energiasektori kontaktisikute võrk ja gaasisektori koordineerimisrühm. Lisaks aitavad tagada gaasi varustuskindlust strateegilised gaasivarud. Tuleb kaaluda uutesse, suurema turvalisuse tagamiseks vajalike ladustamis- ja torustranspordi võimsustesse investeerimise mõju tarbijate kantavale kulule.
- ELi strateegiliste naftavarude mehhanism, mis on tõhusalt koordineeritud teiste OECD riikide varudega Rahvusvahelise Energiaagentuuri kaudu, on töötanud hästi ja see tuleb säilitada. Siiski võib parandada viisi, kuidas EL haldab oma panust kõnealusesse mehhanismi. Tuleb tugevdada liikmesriikide aruandluskohustust, pöörata suuremat tähelepanu varude piisavuse analüüsile ja paremale koordineerimisele juhul, kui Rahvusvaheline Energiaagentuur otsustab varusid kasutada. Komisjon koostab kõnealustes küsimustes analüüsi 2007. aastal.
- Elektrivõrkude vastastikune sidumine (vt eespool punkt 3.1.4) ja siduvad, täitmisele kuuluvad usaldusväärsusstandardid moodustavad kõnealuse lähenemise kolmanda elemendi. Sellega panustatakse eelkõige elektrivarustuse turvalisuse tagamisele.

3.3. Kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise pikaajaline kohustus ja ELi heitkogustega kauplemise süsteem

EL pooldab väliskulude arvesse võtmisel tavapäraselt majanduslike vahendite kasutamist, et lubada turul toimida väiksemate kuludega ja kõige tõhusamalt. Teatisega „Kliimamuutuste piiramine 2 °C-ni – ELi ja maailma poliitikavalikud 2020 aastaks ja hiljem“ on komisjon ette näinud, kuidas heitkogustega kauplemise süsteem on ja peab jääma süsihappegaasi heitkoguste piiramist soodustavaks võtmemehhanismiks ning kuidas võiks kõnealust süsteemi kasutada rahvusvahelisel tasandil kliimamuutuste vastu võitlemiseks. Komisjon vaatab läbi ELi heitkogustega kauplemise süsteemi, et ära kasutada heitkogustega kauplemise kõik võimalused: see on oluline, et luua stiimulid, kuidas soodustada muutusi Euroopa energia tootmises ja tarbimises.

3.4. Energiatõhusust soodustavate meetmete ambitsioonikas programm ühenduse, riiklikul, kohalikul ja rahvusvahelisel tasandil

Energiatõhusus on Euroopa energiapoliitika element, millega Euroopa kodanikud puutuvad vahetult kokku. Suurema energiatõhususega võib otsustavalt panustada säästvuse, konkurentsivõime ja varustuskindluse saavutamisel.

Komisjon võttis 19. oktoobril 2006. aastal vastu energiatõhususe tegevuskava,¹⁸ mis hõlmab meetmeid, mille abil EL suudaks saavutada võtmeesmärgi – vähendada primaarenergia üldist tarbimist 20% võrra 2020. aastaks. Kui see õnnestuks, tähendab see, et 2020. aastal

¹⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. aprilli 2004. aasta direktiiv, mis käsitleb maagaasitarnete kindluse tagamise meetmeid, ELT L 127, 29.4.2004, lk. 92–96.

¹⁸ Energiatõhususe tegevuskava: Potentsiaali realiseerimine, KOM(2006) 545, 19.10.2006.

tarbiks EL ligikaudu 13% võrra vähem energiat kui praegu, säästes sellega aastas 100 miljardit eurot ja vähendades süsinikdioksiidi heitmeid 780 miljoni tonni võrra. See nõuab siiski olulisi pingutusi käitumisharjumuste muutmisel ja täiendavate investeeringute tegemisel.

Peamised meetmed hõlmavad:

- kütusesäästlike sõidukite kasutuselevõtu kiirendamine, ühistranspordi parem kasutamine ja selle tagamine, et tarbijad kannaksid transpordiga kaasnevaid tegelikke kulusid;¹⁹
- rangemad standardid ja parem seadmete märgistamine;
- ELi olemasolevate hoonete energiatõhususe kiire parandamine ja energiatõhususe nõuete kehtestamine uute hoonete puhul;
- maksustamise ühtne kasutamine töhuga energiakasutuse saavutamise eesmärgil;
- elektri ja soojuse tootmise, edastamise ja jaotamise tõhususe parandamine;
- uus rahvusvaheline energiatõhususe kokkulepe, et soodustada koostööd.

Uus rahvusvaheline energiatõhususe kokkulepe

See võib tuua OECD riigid ja peamised arengumaad (nagu Hiina, India ja Brasiilia) ühise laua taha, et piirata miinimumstandarditele mittevastavate toodete kasutamist ja leppida kokku energia säästmise meetodites. EL võib 2007. aastal ametlikult esitada ettepaneku, mida võib seejärel arutada ja edendada energiatõhusust käsitleval ulatuslikul rahvusvahelisel konverentsil G8 Saksamaa eesistumise ajal. Eesmärk oleks sõlmida kokkulepe Pekingi olümpiamängude ajal. Võimalik energiasääst ja süsinikdioksiidi heitkoguse vähendamine oleks tohutu – ainuüksi parema energiatõhususega saaks Rahvusvahelise Energiaagentuuri kohaselt vähendada praegust süsinikdioksiidi heitkogust ligikaudu 20% võrra.

3.5. Taastuvenergia kasutamise pikemaajalisem siht

1997. aastal alustas Euroopa Liit tööd eesmärgi suunas saavutada 2010. aastaks taastuvaenergia osakaal 12% kogu energiatarbimisest, kahekordistades sellega 1997. aasta taset. Sellest ajast alates on taastusenergia tootmine suurenenud 55% võrra. Sellest olenemata ei suuda EL püstitatud eesmärki täita. Taastuvenergia osakaal ei ületa tõenäoliselt 10% energiatootmisest 2010. aastaks. Taastuvenergia tootmise kokkulepitud eesmärkidest kõrvalekaldumise peamised põhjused on lisaks taastuvate energiaallikate kõrgemale hinnale võrreldes tavapärase energiaallikatega ka ühtse ja töhuga poliitilise raamistiku ning stabiilse pikaajalise nägemuse puudumine ELis. Seepärast on ainult piiratud arv liikmesriike teinud tõsiseid edusamme kõnealuses valdkonnas, samas kui liikmesriikide kriitiline mass ei ole suutnud taastuvenergia nišitootmist suunata energiatootmise peavoolu.

EL vajab suuremaid muutusi, et luua usaldusväärne pikaajaline nägemus ELi taastuvenergia tulevikust, toetudes olemasolevatele vahenditele, eelkõige taastuvat elektrienergiat käsitlevale direktiivile. See on oluline praeguste eesmärkide hindamisel²⁰ ja edasiste investeeringute, uuenduste ja töökohtade kaasamisel. Taastuvenergia poliitika väljakutse on leida õige tasakaal selle vahel, kas rajada suuremahulisi taastuvenergiavõimsusi praegu või oodata kuni

¹⁹ Vaata ka Liikumisvõimeline Euroopa – jätkusuutlik liikuvus meie mandril – Euroopa Komisjoni 2001. aasta transpordipoliitika valge raamatu vahetähtsuse KOM (2006) 314, 22. juuni 2006.

²⁰ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile ja nõukogule: Rohelise raamatu järelmeetmed: aruanne taastuva elektrienergia valdkonnas tehtud edusammude kohta KOM (2006) 849.

teadusuuringutega vähendatakse taastuvenergia tootmise hinda. Õige tasakaalu leidmisel tuleb arvesse võtta järgmisi tegureid:

- taastuvenergia kasutamine on praegu üldiselt kallim kui süsivesinike kasutamine, kuid kulude vahe väheneb, eriti kui arvesse võtta kliimamuutustega kaasnevaid kulusid;
- mastaabisäästuga saab vähendada taastuvenergia tootmise kulusid, kuid selleks on vaja praegu teha suuremaid investeeringuid;
- taastuvenergia aitab parandada ELi energiavarustuse turvalisust, suurendades kohapeal toodetud energia osakaalu, mitmekesistades kütuseliike ja energiaimpordi allikaid ning suurendades poliitiliselt stabiilsetest piirkondadest imporditava energia osakaalu, samuti luues uusi töökohti Euroopas;
- taastuvenergia tekitab vähe või üldse mitte kasvuhoonegaase, parandades sellega oluliselt õhu kvaliteeti.

Silmas pidades avaliku arutelu ja mõju hindamise käigus saadud teavet, teeb komisjon taastuvenergia tegevuskavas²¹ ettepaneku kehtestada siduv eesmärk **suurendada taastuvenergia osakaalu ELi energiasektoris** vähem kui praeguselt 7%lt **20%le 2020. aastaks**. 2020. aastast hilisemaid eesmärke hinnatakse tehnoloogilisi edusamme silmas pidades.

Kuidas me saavutame eesmärgi?

Taastuvenergia 20% osakaalu saavutamiseks on vaja olulist kasvu kõigis kolmes taastuvenergia sektoris: elektrienergia, biokütused ning kütmine ja jahutamine. Kuid kõigis sektorites on teatavates liikmesriikides kehtestatud poliitiliste raamistike kaudu saavutatud tulemusi, mis kinnitavad, et kõnealuse eesmärgi saavutamine on võimalik.

Taastuvenergia võib anda kolmandiku ELi elektrienergiast 2020. aastaks. Tuuleenergiaga kaetakse praegu ligikaudu 20% Taani elektrienergia vajadustest, samuti 8% Hispaania ja 6% Saksamaa vajadustest. Prognoositakse, et muude uute tehnoloogiate (fotogalvaaniline energia, päikeseenergia ja tõusu/mõõna energia) rakendamise seotud kulud langevad praeguselt kõrgelt tasemelt.

Kütmise ja jahutamise sektoris oodatakse läbimurret mitmete tehnoloogiate valdkonnas. Näiteks Rootsis on paigaldatud üle 185 000 geotermilise soojuspumba. Saksamaa ja Austria on juhtpositsioonil päikesekütte valdkonnas. Kui teised liikmesriigid suudaksid saavutada sama taseme, suureneks taastuvenergia osakaal kütmise ja jahutamise valdkonnas 50% võrra.

Biokütuste sektoris on Rootsi suurendanud bensiiniturul bioetanooli turuosa 4%le, samas kui Saksamaa on maailmas juhtpositsioonil biodiisli tootmises, mille turuosa diisliturul on 6%. Biokütusega võiks 2020. aastaks katta kuni 14% transpordisektoris kasutatava kütuse vajadusest.

²¹ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile ja nõukogule: Taastuvenergia tegevuskava: taastuvenergiad 21. sajandil, jätkusuutliku tuleviku rajamine, KOM (2006) 848

Kõnealune 20% osakaalu saavutamise eesmärk on tõeliselt ambitsioonikas ja selle saavutamiseks on vaja kõikide liikmesriikide jõupingutusi. Iga liikmesriigi panuse määramisel, mis on vajalik ühise eesmärgi saavutamiseks, tuleks arvesse võtta riiklike eripärasid ja eri lähtekohti, sealhulgas nende energiasektori olemust. Liikmesriigid peaksid olema paindlikud, et soodustada riigi võimalusi ja prioriteete arvessevõtivate taastuvenergiate kasutamist. Liikmesriikide eesmärkide saavutamise viisid tuleks sätestada komisjonile edastatavas riiklikus tegevuskavas. Kava peaks hõlmama valdkondlikke eesmärke ja üldiste kokkulepitud riiklike eesmärkide saavutamiseks vajalikke meetmeid. Kavade rakendamisel peavad liikmesriigid määrama elektrienergia, biokütuste ning kütmise ja jahutamise valdkonnas konkreetseid eesmärke, mida kontrollib komisjon, et tagada üldeesmärgi saavutamine. Komisjon kehtestab kõnealuse raamistiku taastuvenergiasektorit reguleerivates õigusaktides 2007. aastal.

Kõnealuse raamistiku oluline osa on biokütuste koordineeritud arendamise nõue kogu ELis. Kuigi biokütused on praegu ja lähimas tulevikus kõrgema hinnaga kui taastuvenergia muud vormid, jäävad need 15 aasta jooksul ainsaks võimaluseks oluliselt vähendada transpordisektori sõltuvust naftast. Taastuvenergia tegevuskavas ja biokütuste valdkonnas saavutatud edu aruandes²² teeb komisjon seepärast ettepaneku kehtestada 2020. aastaks autokütusena kasutatava biokütuse osakaalu siduvaks miinimumeesmärgiks 10% ja tagada, et kasutatavad biokütused oleksid olemuselt säästvad ELi siseselt ja väliselt. EL peaks kõnealuse eesmärgi saavutamiseks kaasama kolmandaid riike ja nende tootjaid. Lisaks hõlmavad 2007. aasta taastuvenergiasektorit reguleerivad õigusaktid konkreetseid meetmeid, millega lihtsustatakse biokütuste ja taastuvenergiat põhineva kütmise ja jahutamise energiatuule sisenemist. Komisjon jätkab ja tõhustab taastuvenergia kasutamise soodustamist muude poliitikate ja kõrvalmeetmete kohaldamise kaudu, mille eesmärk on luua tõeline taastuvenergia siseturg ELis.

Kui palju see maksab?

Selleks et saavutada taastuvenergiale 20% suurune turuosa, tuleb suurendada igaaastaseid kulusid ligikaudu 18 miljardi euro võrra, ehk lisaks ligikaudu 6% ELi oodatavatest energiaimpordi kuludest 2020. aastal. Kuid kõnealuses hinnangus eeldatakse nafta hinnaks 2020. aastal 48 dollarit barreli eest. Kui naftahinnad tõuseksid 78 dollarini barreli eest, väheneks keskmine kulu aastas 10,6 miljardi euroni. Kui võetaks arvesse 20 eurost kõrgemat süsinikuhinda, ei oleks taastuvenergiale 20% suuruse turuosa saavutamise kulud kõrgemad kui tavapäraste energiaallikate kasutamisel, pidades samas silmas, et taastuvenergiale üleminekuga loodaks Euroopas palju uusi töökohti ja soodustataks tehnoloogiapõhiste Euroopa ettevõtete arengut.

3.6. Euroopa energiatehnoloogia strateegiline kava

Euroopal on energiatehnoloogia valdkonnas kaks peamist eesmärki: vähendada puhta energia hinda ja kindlustada ELi majanduse juhtpositsiooni kiiresti kasvavas vähe süsihappegaasi tekitavate tehnoloogiate sektoris. Kõnealuste eesmärkide saavutamiseks esitab komisjon 2007. aastal Euroopa energiatehnoloogia strateegilise kava.²³ Kõnealune kava peab kajastama

²² Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile ja nõukogule: Biokütuste valdkonnas saavutatud edu aruanne, KOM (2006) 845.

²³ Vt Komisjoni teatis: Euroopa energiatehnoloogia strateegilise kava suunas, KOM (2006) 847.

pikaajalist nägemust, et vastata pikaajalisele väljakutsele liikuda vähe süsihappegaasi tekitava energiasüsteemi suunas konkurentsivõimelisel viisil.

- 2020. aastaks peavad tehnoloogiad võimaldama saavutada taastuenergiale 20% suuruse turuosa, suurendades odava taastuenergia osakaalu (sealhulgas avamere tuuleenergia ja teise põlvkonna biokütused).
- 2030. aastaks tuleb järjest enam elektrienergiat toota vähe süsihappegaasi tekitavatest energiaallikatest ning nullilähedast heitkogust eraldavates fossiilkütusel töötavates elektrijaamades, millele on paigaldatud süsinikdioksiidi kogumise ja ladustamise seadmed. Transpordisektorit tuleb enam kohandada kasutamaks teise põlvkonna biokütuseid ja vesinikkütuseelemente.
- 2050. aastaks ja hiljem peab Euroopa energiasüsteemi kohandamine vähe süsihappegaasi tekitavaks olema lõppenud, Euroopa energiasektoris peaks olema suurt osakaal taastuenergiail, säästval söe-, gaasi- ja vesinikuenergiail ning nendes liikmesriikides, kes soovivad ka neljanda põlvkonna tuumasünteesienergiail.

See on nägemus areneva ja säästva energiaga Euroopa majandusest, mis on kliimamuutuste ja globaliseerumise ohtude taustal kasutanud ära olemasolevaid võimalusi, saavutanud maailmas juhtpositsiooni mitmekülgete, puhaste, tõhusate ja vähe süsihappegaasi tekitavate tehnoloogiate valdkonnas ning muutunud jõukuse mootoriks ja majanduskasvu ja töökohtade loomise peamiseks tagajaks. Kõnealuse nägemuse saavutamiseks peab Euroopa Liit tegutsema ühiselt ja kiirelt, leppides kokku ja rakendades kooskõlas realistlike vahenditega Euroopa energiatehnoloogia strateegilist kava. Teadusuuringute seitsmenda raamprogrammi alusel suurenevad energiaalastele teadusuuringutele suunatud iga-aastased kulutused seitsme järgmise aasta jooksul ELi tasandil 50% võrra, kuid isegi sellest ei piisa vajaliku edu saavutamiseks. Energiatehnoloogia kava peab olema ambitsioonikas ja vajab kulutuste paremat koordineerimist ühenduse ja riiklikul tasandil ning selgeid sihte koos täpsete kavadega ja teetähistega. Selles tuleb kasutada kõiki kättesaadavaid ELi vahendeid, sealhulgas tehnoloogiaalased ühisalgatused ja Euroopa Tehnoloogiainstituut.

Sellise sihtkava prioriteetid oleksid:

- energiatõhusamad hooned, seadmed, varustus, tööstusprotsessid ja transpordisüsteemid;
- biokütuste, eelkõige teise põlvkonna biokütuste arendamine süsivesinikel põhinevale küttele konkurentsivõimeliseks alternatiiviks;
- lühiajalises perspektiivis konkurentsivõimelise avamere tuuleenergia suurem kasutamine ja konkurentsivõimelise Euroopa avamere tuuleenergiavõrgu rajamine;
- konkurentsivõimelise fotogalvaanilise elektrienergia tootmine päikeseenergiast;
- kütuseelementide ja vesiniku tehnoloogiate kasutamine detsentraliseeritud energiatootmise ja -transpordi eeliste paremaks ärakasutamiseks;
- säästlikud söe- ja gaasitehnoloogiad, eelkõige süsinikdioksiidi kogumine ja ladustamine (vt allpool);

- EL peaks säilitama tehnoloogilise juhtpositsiooni neljanda põlvkonna tuumalõhustumisreaktorite ja tuleviku tuumasünteesenergia valdkonnas, et soodustada tuumaelektrijaamadest saadava elektrienergia konkurentsivõimet, ohutust ja turvalisust ning vähendada jäätmeid.

Kõnealused valdkondlikud eesmärgid peaksid toetuma konkreetsetele teetähistele ja energiaalaste teadusuuringute suuremale rahastamisele. Komisjon teeb ettepaneku Euroopa energiatehnoloogia strateegilise kava vastuvõtmise kohta 2008. aasta kevadisel Euroopa Ülemkogul.

3.7. Vähe süsinikdioksiidi eraldava fossiilkütusega tuleviku suunas

Sõe ja gaasi arvele jääb 50% ELi elektrienergiavarustusest ja nende osakaal energiasektoris jääb oluliseks ka tulevikus. Pikaajalised varud on olulised. Kuid sõe kasutamine tekitab võrreldes gaasi kasutamisega ligikaudu kaks korda rohkem süsinikdioksiidi heitmeid. On vaja palju puhtamat sõeenergia tootmist ja olulisemat süsinikdioksiidi vähendamist. Lisaks sellele on puhas sõetehnoloogia ja süsinikdioksiidi kogumine ja ladustamine oluline rahvusvahelisel tasandil: Rahvusvahelise Energiaagentuuri hinnangul toodetakse 2030. aastal söest kaks korda rohkem elektrienergiat. Sellega tekitatakse ligikaudu 5 miljardit tonni süsinikdioksiidi, mis moodustab 40% energiast tuleneva ülemaailmse süsinikdioksiidi heitkoguse oodatavast suurenemisest. Lisaks Euroopa energiatehnoloogia strateegilisele kavale on vaja muid meetmeid, et algatada rahvusvaheline teadustegevus süsinikdioksiidi kogumise ja ladustamise valdkonnas.

Selleks et tagada ülemaailmne juhtpositsioon peab EL esitama selge nägemuse süsinikdioksiidi ELis kogumise ja ladustamise küsimuses, kehtestama selle arendamiseks soodsa reguleeriva raamistiku, investeerima rohkem ja tõhusamalt teadustegevusse ning võtma rahvusvahelisi meetmeid. ELi heitkogustega kauplemise süsteem peab samuti tulevikus hõlmama kogumise ja ladustamisega seonduvat.

Nagu sätestatud teatises säästva energiatootmise kohta,²⁴ alustab komisjon 2007. aastal tööd järgmistes küsimustes:

- luua mehhanism, millega soodustatakse kuni 12 suuremahulise säästlikul fossiilkütuse tehnoloogial põhineva elektrijaama ehitamist ja haldamist ELi ärilises energiatootmises 2015. aastaks;²⁵
- Pakkuda selge väljavaade, kui ELi sõe- ja gaasikütel elektrijaamadele on vaja paigaldada süsinikdioksiidi kogumise ja ladustamise seadmed. Tuginedes olemasolevale teabele usub komisjon, et 2020. aastaks tuleb kõigile uutele sõe- ja gaasikütel elektrijaamadele paigaldada süsinikdioksiidi kogumise ja ladustamise seadmed, misjärel tuleb sama lähenemist rakendada järkjärguliselt ka olemasolevate elektrijaamade suhtes. Kuigi on liialt ennatlik võtta kõnealuses küsimuses seisukohta, loodab komisjon koostada kindla soovitusel võimalikult kiiresti.

²⁴ Komisjoni teatis: Säästev fossiilkütusel põhinev energiatootmine: suund nullilähedasele heitkogusele 2020. aastaks KOM (2006) 843

²⁵ Euroopa tehnoloogiaplatvorm nullilähedast heitkogust eraldavate fossiilkütusel töötavate elektrijaamade (ZEP TP) kohta hõlmab strateegilist teadusuuringute kava peamisi soovitusi, mis võeti vastu 2006. aasta lõpus ja milles soovitati 10-12 integreeritud suuremahulise säästlikul fossiilkütuse tehnoloogial põhineva Euroopa elektrijaama ehitamise ja haldamise varasemat rakendamist.

3.8. Tuumaenergia tulevik

Praegu tuleb kolmandik elektrist ja 15% tarbitavast energiast Euroopa Liidus tuumaelektrijaamadest, mis on suurimaid süsinikdioksiidivabu energiaallikaid Euroopas. Tuumaenergia on olnud üks viisidest süsinikdioksiidi heitmete vähendamiseks ELis ning liikmesriikidele, kes seda soovivad, ka tõenäoline lahendus olukorras, kus lähikümnendite jooksul on vaja heitmeid oluliselt vähendada.

Tuumaenergia sõltub vähem kütusehindade muutumisest kui söe- või gaasipõhine elektrienergia, sest uraan moodustab vaid väikese osa tuumaenergia tootmiskuludest ning uraanivarudest piisab mitmeks aastakümneks ja need paiknevad üle maailma laiali.

Nagu näha dokumendile lisatud tabelitest, milles selgitatakse erinevate energiaallikate eeliseid ja puudusi, on tuumaenergia ELi praegustest vähe süsihappegaasi tekitavatest energiaallikatest üks odavamaid ning selle hind on suhteliselt stabiilne.²⁶ Tuumareaktorite järgmine põlvkond peaks neid kulusid veelgi vähendama.

Iga liikmesriik peab otsustama ise, kas toetuda tuumaenergiale või mitte. Kuid juhul, kui tuumaenergia osatähtsus ELis väheneb, on oluline, et see vähenemine kompenseeritaks muude vähe süsihappegaasi tekitavate energiaallikate täiendava kasutuselevõtuga, vastasel juhul ei saavutata kasvuhooenergia heitmete vähendamise ja energiavarustuse ohutuse suurendamise eesmärki.

Praeguses energeetikaolukorras prognoosib Rahvusvaheline Energiaagentuur ülemaailmse tuumaenergiakasutuse kasvu 368 GW-lt 2005. aastal 416 GW-le aastaks 2030. Seetõttu tagab selle tehnoloogiavaldkonna liidripositsiooni säilitamine ELile majanduslikke eeliseid.

Nagu sätestatud uues näitlikus tuumaprogrammis,²⁷ oleks ELi tasandil vaja kooskõlas ühenduse õigusaktidega edasi arendada kõige eesrindlikumat tuumaenergeetika raamistikku neis liikmesriikides, mis on valinud tuumaenergia, vastavalt kõige rangematele ohutus-, julgeoleku ja massihävitusrelvade leviku tõkestamise standarditele, nagu nõutakse Euratomi asutamislepingus. Kuid tuumaenergia tekitab ka olulisi heitme- ja vanade tuumaelektrijaamade tegevuse lõpetamise probleeme – seega peab ühenduse töö hõlmama ka neid. EL peab jätkama jõupingutusi nimetatud rangete standardite järgimise tagamiseks kogu maailmas. Et selles valdkonnas edu saavutada, teeb komisjon ettepaneku asutada Euroopa Liidu kõrgetasemeline tuumaohutuse ja -julgeoleku töörühm, kelle pädevusse kuulub ühiste seisukohtade, ja edaspidi täiendavate Euroopa tuumaohutuse ja -julgeoleku eeskirjade väljatöötamine.

3.9. Aktiivselt Euroopa huvisid kaitsev rahvusvaheline energiapoliitika

El ei suuda saavutada oma energeetika- ja kliimamuutuse eesmärke üksi. Euroopa Liidu arvele langeb tulevikus ainult 15% uutest süsinikdioksiidi heitmetest. Lisaks on kavas viia aastaks 2030 ELi energiatarve alla 10% maailma omast. Nii ei saa EL ega tema liikmesriigid

²⁶ Vastavalt Rahvusvahelise Energiaagentuuri 2006. aasta World Energy Outlook'ile „kui ehitus- ja kasutusriske pehmendada, saaks uutes tuumaelektrijaamades toota elektrit hinnaga 4,9–5,7 Ameerika senti kilovatt-tund (2006. aasta novembri vahetuskursi kohaselt 3,9–4,5 eurosent)”, mis tähendab, et „atmosfääri paisatud süsinikdioksiiditoni hind 10 USD muudab tuumaenergia konkurentsivõimeliseks sütt põletavate elektrijaamadega”.

²⁷ Näitliku tuumaprogrammi eelnõu, KOM (2006) 844

üksikult toime tulla energiavarustuse tagamise ja kliimamuutuse väljakutsega. EL peab tegema konkurentsivõimelise, jätkusuutliku ja turvalise energia tagamiseks koostööd nii arenenud kui arenguriikidega, energia tarbijate ja selle tootjatega.

EL ja selle liikmesriigid peavad üheskoos püüdlema nimetatud eesmärkide poole, moodustades tulemuslikke partnerlusi, et kujundada nende alusel välja mõttekas välispoliitika. Energia peab saama ELi kõigi välissuhete keskseks osaks: see on oluline geopoliitilise julgeoleku, majandusliku stabiilsuse, sotsiaalse arengu ja rahvusvaheliste jõupingutuste seisukohalt võitluses kliimamuutusega. Seetõttu peab EL töötama välja tõhusad, vastastikusel usaldusel, koostööl ja vastastikusel sõltuvusel põhinevad energeetikasuhted kõigi oma rahvusvaheliste partneritega. See tähendab geograafiliselt ulatuselt laiemaid ning olemuselt sügavamaid suhteid, mis põhinevad oluliste energeetikaalaste sätetega lepingutel.

Euroopa Ülemkogu on heaks kiitnud komisjoni ja nõukogu ühiselt koostatud nägemuse pikaajalisest energiamõõtme raamistikust²⁸ ning nõustunud looma energiavarustuse tagatuse kontaktisikute võrgu, mis pakub varajase hoiatamise süsteemi ja täiendab ELi reageerimisvõimet välise ohu korral energiavarustuse tagatusele.

EL on juba praegu ühtsel seisukohal rahvusvaheliste lepingute läbirääkimistel, eriti kaubanduse valdkonnas. Praegusi ja tulevase rahvusvahelisi kokkuleppeid, olgu need kahe- või mitmepoolsed, saab tulemuslikumalt kasutada õiguslikult siduvate kohustuste kehtestamiseks. Need võivad laieneda kauplemistingimuste ja investeringute vastastikuseks liberaliseerimiseks eelnevatel ja järgnevatel turgudel ning juurdepääsu võimaldamiseks torujuhtmetele transiidi- ja transpordiahelate ääres asuvate riikide poolt. Samuti saab neid kasutada säästlikult toodetavate biokütuste või keskkonnasõbralike kaupade rahvusvahelise kaubanduse edendamiseks või süsihappetegaasiheitmete rahvusvaheliseks hinnamääramiseks.

Seetõttu peab EL nüüd need põhimõtted ellu rakendama. Esimene samm ühtse seisukoha suunas oleks määratleda selgesti meie sihid ja tulemusliku koordineerimise vahendid. Regulaarsed strateegilised energiaülevaated pakuvad üldise raamistiku sagedasteks aruteludeks väliste energiaprobleemide asjus ELi institutsioonides. Prioriteedid, mida tulemuslik ELi väljapoole suunatud energiapoliitika peab järgmised kolm aastat järgima, on:

- EL ja liikmesriigid peaksid olema põhiliseks liikumapanevaks jõuks rahvusvaheliste lepingute koostamisel, kaasa arvatud tulevane energiaharta leping ja 2012. aasta järgne kliimarežiim.
- ELi energeetikaalased suhted naabritega on olulised Euroopa julgeolekule ja stabiilsusele. EL peab üritama luua laia riikidevõrgu, mis toimiks ühiste reeglite või ELi energiapoliitikast lähtuvate põhimõtete alusel.
- Suhete laiendamiseks meie väliste energiatarbijatega, tuleb arendada edasi vastastikusel huvil, läbipaistvusel, prognoositavusel ja vastastikkusel põhinevaid laiaulatuslikke partnerlusi.

²⁸ Euroopa Komisjoni / kõrge esindaja dokument „Välispoliitika Euroopa energiaalaste huvide kaitsmiseks”, juuni 2006 S160/06, millele järgnes dokument „Energeetikaalased välissuhted – põhimõtetelt tegudele”, KOM (2006) 590 lõplik

- Tihedamate energiasuhete arendamise jätkamine muude suuremate tarbijatega, eriti Rahvusvahelise Energiaagentuuri ja G8 või tihendatud kahepoolse koostöö kaudu.
- Finantsinstrumentide kasutamise arendamine laiendatud koostöö kaudu EIB ja EBRDga ning Naabruspoliitika Investeeringifondi loomine ELi energiavarustuse tagatuse parandamiseks.
- Investeeringimistingimuste parandamine rahvusvahelistesse projektidesse, kindlustades selgesti määratletud ja läbipaistva õigusliku raamistiku ning määrates Euroopa koordinaatorid esindama ELi huve peamistes rahvusvahelistes projektides.
- Tuumarelvale leviku tõkestamise, tuumaohutuse ja –julgeoleku edendamine, eriti tugevdatud koostöö kaudu Rahvusvahelise Tuumaenergiaagentuuriga.

Nimetatud ülevaate lisas käsitletakse üksikasjalikult seda, kuidas järgitakse loetletud eesmärgi, mida arutati 2006. aasta detsembris Lahtis toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisel. Lisaks on komisjon seisukohal, et tuleks võtta kaks täiendavat prioriteetset meetet:

- Kõikehõlmav Aafrika–Euroopa energiapartnerlus. Aafrika tähtsus energiatarnijana on viimastel aastatel kõvasti tõusnud, kuid tema potentsiaal on veelgi suurem. Dialoog peab hõlmama energiatarnete kindlust, tehnosiiret taastuvenergiasse, varude säästlikku kasutamist, energiaturgude läbipaistvust ja heade juhtimistavade austamist. Dialoog tuleks algatada kõige kõrgema taseme ühisüritusel.
- Nagu eespool nimetatud, rahvusvaheline energiatõhususe kokkulepe.

3.9.1. Euroopa energia- ja arengupoliitika ühendamine: kõigile kasulik

Kõrged energiahinnad on eriti kahjulikud arenguriikidele. Sellal kui mõned arenguriigid võivad tootjaina kasu saada, ületavad suurenevad energia impordikulud teiste arenguabisummad.²⁹ Aafrika ja muude arengupiirkondade, nagu ka Euroopa eluline huvi on mitmekesistamine ja energiatõhususe suurendamine, mis võib anda suure panuse aastatuhande arengueesmärkide saavutamisse. Seetõttu on EL võtnud endale kohustuse toetada arenguriike säästliku ja turvalise energiavarustuse ja -kasutuse edendamisel.

Nimetatud kohustuse täitmiseks peab EL keskenduma taskukohaste, usaldusväärsete ja säästlike energiateenuste pakkumisele, eriti taastuvallikatest, samuti puhaste ja tõhusate gaasi- ja naftatootmistehnoloogiate arendamisele. Aafrika pakub unikaalset võimalust taastuvenergia tehnoloogia konkurentsivõimeliseks kasutuselevõtmiseks. Seal võib vahele jätta vajaduse ehitada ulatuslikke ülekandevõrke ja hüpada otse puhaste kohalike vähe süsihappegaasi tekitavatele energiaallikatele ja -tehnoloogiatele, nagu on juhtunud mobiilside puhul. See on tõeline võimalus, millest saavad kasu kõik. See suurendab taastuvenergia läbimurret ning toob elektrienergia maailma kõige vaesemate inimesteni. Erilisi pingutusi on vaja Saharast lõunasse jäävas Aafrika osas, kus elektri kättesaadavus on madalamaid maailmas.

²⁹ 137 miljardit USD lisakulusid aastas naftat importivatele arenguriikidele võrreldes 2005. aasta arenguabiga 84 miljardit USD, arvestamata võimalikke võlakoorma kergendusi. Vt „Aafrika riikide tundlikkus nafta hinnahüpetele: olulised tegurid ja poliitikavalikud. Naftat importivate riikide näide”. ESMAP aruanne 308/05, Maailmapank, august 2005.

EL kasutab selleks erinevaid enda käsutuses olevaid vahendeid: 10. Euroopa Arengufondi, ELi ja Aafrika vaheline infrastruktuurialast partnerlust, mis tegeleb piirkondlike elektri tootmise ja ülekande projektidega, AKV-ELi energeetikaprogrammi ning EÜ programmi COOPENER ja selle järeltulijat, samuti programmi EUROSOLAR Ladina-Ameerika jaoks.

3.10. Tulemuslik järelevalve ja aruandlus

Järelevalve, läbipaistvus ja aruandlus on Euroopa tulemusliku energiapoliitika edasiarendamise olulised elemendid. Komisjon teeb ettepaneku asutada Energeetika ja transpordi peadirektoraadis **Energeetika vaatluskeskuse büroo**. See büroo täidaks Euroopa energianõudluse ja -pakkumisega seotud põhifunktsioone, milleks on eriti läbipaistvuse suurendamine investeerimisvajaduse suhtes ELi elektrienergia- ja gaasiinfrastruktuuri ning elektrijaamade ehitamiseks ning tõhus järelevalve võrdlusanalüüsi ja parimate tavade vahetamise kaudu, kuidas liikmesriikidel on õnnestunud koostada oma energiaallikate valik nii, et see aitab kaasa ELi energiaeesmärkide saavutamisele.

Komisjon sätestab vaatluskeskuse konkreetsed ülesanded ning pakub 2007. aastal välja õigusliku aluse selle tegevuse rahastamiseks. Seda tehes komisjon vaatab läbi ja ühtlustab praeguse energeetikaalase teave ning komisjoni ja liikmesriikide aruandluskohustused.

4. TÖÖ JÄTKAMINE

Strateegilises ülevaates on sätestatud poliitika, mis on vajalik säästliku, turvalise ja konkurentsivõimelise energia eesmärkide saavutamiseks. Esimeseks sammuks on Euroopa Ülemkogu ja Euroopa Parlamendi selged otsused strateegilise lähenemise kohta, tegevuskava, mis võimaldaks ELil saavutada ambitsioonikaid, laiaulatuslikke ja pikaajalisi eesmärke. Tulevased strateegilised ülevaated võivad aidata ELil täpsustada ja uuendada oma tegevuskava, nii et see arvestaks muutusi – tehnoloogia arengut ja ühiseid rahvusvahelisi meetmeid kliimamuutuse probleemide lahendamiseks. Püüdlemine heitmete vähendamise poole Euroopas ja üle maailma on Euroopa energiapoliitika lahutamatu osa.

Kui ELil õnnestub saavutada konkreetsed eesmärgid, mis on kavandatud seoses energiatõhususe ja taastuvenergiaga, aitaks see tal saavutada eesmärki vähendada kasvuhoonegaaside heitmeid 20% aastaks 2020 ning annaks lähtekoha heitmete olulise vähendamise eesmärgi saavutamiseks 2050. aastaks. Otsustav tegutsemine praegu tähendaks edasiliikumist impordist sõltuvuse stabiliseerimise, õigeaegsete investeeringute, uute töökohtade loomise ja tehnoloogilise juhtpositsiooni suunas Euroopas vähe süsihappegaasi tekitavate tehnoloogiate alal. **Euroopa Liit määraks uue ülemaailmse tööstusrevolutsiooni tempo.**

Seetõttu kutsub komisjon Euroopa Ülemkogu ja parlamenti üles:

- kiitma heaks ELi eesmärgi rahvusvahelistel läbirääkimistel vähendada kasvuhoonegaaside heitkogust 30% võrra 2020. aastaks võrreldes 1990. aasta tasemega;
- kiitma juba praegu heaks ELi kohustuse vähendada igal juhul kasvuhoonegaaside heitkogust 20% võrra 2020. aastaks võrreldes 1990. aasta tasemega;
- kinnitama, et on vaja täiendavaid meetmeid, et realiseerida **elektri ja gaasi siseturu** võimalikud eelised kõikide ELi kodanike ja ettevõtete jaoks, ning eriti:

- Pühenduma edasisele eraldamisele konkurentsi tihendamiseks, investeeringute suurendamiseks ja energiatarbijatele suurema valikuvõimaluse pakkumiseks omandisuhete eraldamise või täielikult sõltumatu süsteemihalduri loomise kaudu. Tuginedes majanduslikele tõenditele arvab komisjon, et omandisuhete eraldamine on tõhusaim vahend energiatarbijatele valikuvõimaluse tagamiseks ja investeeringute soodustamiseks. Komisjon esitab Euroopa Ülemkogu 9. märtsi kohtumise järelduste ja Euroopa Parlamendi seisukoha alusel õigusakti ettepaneku;
- Tagama igas liikmesriigis tõhusa reguleerimise jõudude ja energiasektorit reguleerivate asutuste sõltumatuse ühtlustamise ELi kõrgeima ühisnimetaja alusel ning tegema reguleerivatele asutustele ülesandeks energia siseturu ning riikide turgude tõhusa arendamise;
- Kiirendama tehniliste standardite ühtlustamist, mis on vajalik piiriülese kaubanduse tulemuslikuks toimimiseks ja Euroopa turu varustamise tagamiseks, luues ELi tasandil uue ühtse asutuse või vähemalt Euroopa sõltumatute reguleerivate asutuste võrgu kaudu, mis peab arvestama piisavalt Euroopa huve ning mille töös peab komisjon sobival määral osalema;
- Asutama 2007. aastal ühenduse uue edastusvõrgu haldurite mehhanismi ja struktuuri, mis vastutaks võrgu kooskõlastatud planeerimise eest ning annaks aru riiklikele reguleerivatele asutustele ja komisjonile. Loodav asutus peaks olema vastutav ka võrgu turvalisuse miinimumstandardite kavandamise eest, mis muutuksid reguleerivate asutuste ja komisjoni heakskiidu järel õiguslikult siduvaks;
- Kiitma heaks, et komisjon esitaks 2007. aastal läbipaistvuse miinimumstandardid;
- Kiitma heaks uue tarbijate energiaharta;
- Saavutama täiendavat edu uute vajalike ühenduste väljaehitamisel. Kinnitama vajadust määrata Euroopa koordinaatorid kõige probleemsemate prioriteetsete projektide läbiviimiseks ning kutsuma komisjoni üles esitama 2007. aastal ametlik õigusakti ettepanek, milles määratletakse maksimaalselt 5 aastat, mille jooksul tuleb välja töötada üleeuroopalist huvi pakkuvate projektide kavandamis- ja heakskiitmismenetlus;
- kiitma heaks vajaduse saavutada edasist edu liikmesriikidevahelise solidaarsuse tagamisel kriisi või varustuse katkemise korral. Selleks tuleb kehtestada tõhusad mehhanismid. Kiitma heaks komisjoni kavatsuse esitada 2007. aastal teatis strateegiliste varude kohta ning vajadusel tugevdatud meetmed;
- rõhutama ELi pingutuste tugevdamise prioriteetsust ülemaailmse koostöö saavutamiseks võitluses kliimamuutusega. Tervitama komisjoni kavatsust kasutada kõiki võimalusi kahe- ja mitmepoolsete rahvusvaheliste läbirääkimiste pidamiseks kliimamuutuse vastase võitluse edendamiseks, energiapoliitika kooskõlastamiseks ja keskkonnasäästlike tehnoloogiate alase koostöö tugevdamiseks;

- kiitma heaks eesmärgi vähendada ELi energiakasutust 20% aastaks 2020, nagu esitatud komisjoni energiatõhususe tegevuskavas, ning tervitama komisjoni kavatsust arendada välja konkreetseid meetmeid selle saavutamiseks, nimelt:
 - koostada energiat tarbivate seadmete energiatõhususe miinimumnõuded ja neid regulaarselt uuendada;
 - saavutada täiendav energiasääst hoonetes, kasutades ja arendades hoonete energiatõhususe direktiivi pakutavat raamistikku;
 - kasutada ära transpordi märkimisväärset energiatõhususe potentsiaali, võttes vajadusel erinevaid meetmeid, sealhulgas õiguslikke;
 - parandada kõigi energiatarbijate energiatõhusat ja energiat säästvat käitumist, sealhulgas näidates olemasoleva energiatõhusa tehnoloogia ja käitumise eeliseid;
 - jätkata energia tootmise tõhususe parandamist, eriti edendades suure tõhususega elektri- ja soojusenergia koostootmise tehnoloogiaid;
- kiitma heaks siduvad eesmärgid aastaks 2020, et ELi üldisest energiakasutusest moodustaks 20% taastuvenergia ning vähemalt 10% biokütused. Kutsuma komisjoni üles koostama selle elluviimiseks 2007. aasta jooksul uue direktiivi, milles sätestataks riikide eesmärgid ja nende saavutamiseks vajalike riiklike tegevuskavade väljatöötamise menetlus;
- kinnitama vajaduseambitsioonika ja sihipärase Euroopa energiatehnoloogia strateegiline plaani järele ning tervitama komisjoni kavatsust esitada 2007. aastal ametlik ettepanek selle kava koostamiseks;
- tähtsustama kiiret tegevust selge väljavaate pakkumisel, kui ELi söe- ja gaasiküttes elektrijaamadele on vaja paigaldada süsinikdioksiidi kogumise ja ladustamise seadmed, ning mehhanismi loomisel, millega soodustatakse kuni 12 suuremahulise säästlikul fossiilkütuse tehnoloogial põhineva elektrijaama ehitamist ja haldamist ELi ärilises energiatootmises 2015. aastaks;
- tervitama komisjoni kavatsust luua Euroopa Liidu kõrgetasemeline tuumaohutuse ja -julgeoleku tööühik, kellel on volitus ühise seisukoha, ja hiljem Euroopa tuumaohutuse ja -julgeoleku eeskirjade väljatöötamiseks, et toetada riike, kes otsustavad ka tulevikus tugineda tuumaenergiale;
- kinnitama ühtse seisukoha tähtsust rahvusvahelistes energeetikaküsimustes. Lisaks vajadusele viia ellu Euroopa Ülemkogu 2006. aasta detsembri Lahti tippkohtumise järeldusi selles küsimuses, i) kiitma heaks ettepaneku töötada välja laiaulatuslik Aafrika–Euroopa energiapartnerlus ja tervitama komisjoni algatust selle käivitamiseks 2007. aastal kõrgeima tasandi ühisüritusega ja ii) tervitama rahvusvahelise energiatõhususe lepingu sõlmimise eesmärgi ja komisjoni kavatsust esitada 2007. aasta esimesel poolel selle lepingu projekt nõukogule ja parlamendile tutvumiseks;
- kasutama rahvusvahelisi läbirääkimisi jätkusuutlike tootmismeetodite stimuleerimiseks ning rahvusvahelise keskkonnasõbralike ja energiatõhusate kaupade ja teenustega kauplemise edendamiseks;

- tervitama komisjoni kavatsust esitada iga 2 aasta järel uus strateegiline energiaülevaade ning esitada 2007. aastal komisjoni Energeetika vaatluskeskuse büroo ametliku õigusliku aluse projekt, et kooskõlastada ELi energiaturge ja parandada nende läbipaistvust;

1. lisa. ELi rahvusvahelise energiapoliitika prioriteedid.

2. lisa. Erinevate elektrienergia allikate eelised ja puudused lähtuvalt nafta-, gaasi- ja söehindadest.

3. lisa. Erinevate kütteenergia allikate eelised ja puudused.

4. lisa. Erinevate transpordi energiaallikate eelised ja puudused.

Lisades esitatud arvandmete allikad leiata komisjoni talituste töödokumendist: ELi energiapoliitika andmed³⁰.

³⁰ SEK (2007) 12, veebileht: http://ec.europa.eu/energy/energy_policy/index_en.htm

1. lisa

ELi rahvusvahelise energiapoliitika prioriteedid

Prioriteedid, mida ELi väljapoole suunatud energiapoliitika peab järgmised kolm aastat järgima, on:

- Kaasa aitamine rahvusvaheliste lepingute täitmisele, sealhulgas 2012. aasta järgne kliimarežiim, heitkogustega kauplemise laiendamine globaalpartneritele, energiaharta lepingu tulevik ning keskkonnasõbralike ja taastuvenergia tehnoloogiate väljatöötamine ja levitamine. See tähendab ELi ja liikmesriikide vahelise kooskõlastamise tõhustamist rahvusvahelistel foorumitel ja koostöö parandamist Rahvusvahelise Energiaagentuuriga. EL osaleb ka mitmepoolsetes algatustes nagu Maailmapanga ülemaailmne gaasipõletamise vähendamise partnerlus ja kaevandustööstuse läbipaistvusalgatus. Et ühtekuuluvust veelgi suurendada, peaks EL vajadusel püüdma ka asjaomaste rahvusvaheliste organisatsioonide liikmeks astuda.
- Energeetikasuhte ülesehitamine ELi naabritega vastavalt komisjoni hiljutisele ettepanekule tugevdada Euroopa naabuspoliitikat (ENP)³¹ ka energeetika valdkonnas, mis võib pikemas perspektiivis viia ELi–ENP energeetikalepinguni, võimalik et kõigi oluliste naabritega. Energiaühenduse leping toimib juba praegu tekkiva piirkondliku energiaturu alusena ning see peab järk-järgult laienema väljapoole ELi ja Lääne-Balkani riike, et hõlmata selliseid naaberriike nagu Moldova, Norra, Türgi ja Ukraina. Tuleb arendada laiendatud energeetikasuhteid Egiptuse ja muude Mašriki/Magribi energiat tootvate ja transiitriikide ning Liibüaga. Nii Norra kui ka Alžeeria väärivad eritähelepanu ja erilist lähenemist.
- Otsustava energiainfrastruktuuri võimalike katkestuste või füüsilise hävimise ohu vähendamine ELi piiride taga parimate tavade vahetamise teel ELi kõigi oluliste partnerite ja rahvusvaheliste organisatsioonidega sisemise infrastruktuuri jaoks mõeldud meetmete alusel, mis on visandatud komisjoni hiljutises teatises Euroopa esmatähtsa infrastruktuuri kaitse programmi kohta.
- Suhete arendamine Venemaaga läbirääkimiste teel uue laiaulatusliku raamlepingu sõlmimiseks, kaasa arvatud mõlemale poolele kasulik täiemahuline energiapartnerlus, mis loob vajalikud tingimused uutele investeeringutele. See peaks rõhutama vastastikust pikaajalist kasu nii Venemaale kui ELile ning põhinema turu, energiaharta lepingu ja transiidiprotokollide eelnõu põhimõtetel.
- Dialoogi ja suhete süvendamine peamiste energiatootja- ja transiitriikidega, kas OPECi ja Pärsia Lahe Koostöönõukogu kaudu või rakendades täielikult vastastikuse mõistmise memorandumid Aserbaidžani ja Kasahstaniga ning töötades edasi uute sidemete sõlmimiseks muude oluliste Kesk-Aasia tootjatega nagu Türkmenistan ja Usbekistan. Peale selle on hädavajalik võimaldada Kaspia mere äärsete energiavarude transporti Euroopa Liitu. Komisjon esitab 2007. aasta kevadel teatise koostöö kohta Musta mere nõukoguga. Strateegia see aspekt peab olema suunatud ka kaugemale, et maksimeerida Euroopa Liidu energiavarustuse geograafilist mitmekesisust selliste piirkondade näol nagu Ladina-Ameerika ja Kariibi meri. See peab vaatama ka uute energiaallikate suunas,

³¹ Komisjoni teatis nõukogule ja Euroopa Parlamendile Euroopa naabuspoliitika tugevdamisest, KOM (2006) 726 lõplik, 4.12.2006

arendades biokütuste hõlmamiseks dialoogi Brasiiliaga ja korraldades 2007. aastal rahvusvahelise biokütuste alase konverentsi.

- Uue Aafrika–Euroopa energiapartnerlus arendamine. Aafrika tähtsus energiatarnijana aina kasvab, mis õigustab laiaulatuslikku dialoogi, mis käsitleks tarnete kindlust, tehnosiiret taastuvenergiasse, varude säästlikku kasutamist, energiaturgude läbipaistvust ja hea juhtimistava austamist. Dialoog tuleks algatada kõige kõrgema taseme ühisüritusel.
- Suhete laiendamine muude suurte energiatarbijatega. Suhted Ameerika Ühendriigid suguste partneritega peavad jätkuvalt hõlmama selliseid valdkondi nagu avatud ja konkurentsil põhineva ülemaailmse energiaturu, energiatõhususe, regulatiivkoostöö ja teadustegevuse edendamine. Hiina suhtes võetud meetmeid peab arendama, pöörates põhitähelepanu kaasaegsetele „nullilähedase heitmetasemega” keskkonnasõbralikele sötehnoloogiatele, energiatõhususele, säästlikkusele ja taastuvatele energiaallikatele. Samasugust lähenemisviisi tuleks arendada India suhtes.
- Tuumarelvade leviku tõkestamise, tuumaohutuse ja -julgeoleku edendamine, eriti tugevdatud koostöö kaudu Rahvusvahelise Tuumaenergiaagentuuriga ja uue tuumaohutuse alane koostöövahendi kaudu.

Nende eesmärkide poole püüdlemine tähendab suhete uuestimääratlemist asjaomaste partneritega ning keskendada need energeetikale. Lisaks ELi energiaeesmärkide edendamisele dialoogi ja rahvusvaheliste läbirääkimiste kaudu, tuleb erinevaid ELi käsutuses olevaid vahendeid kasutada parimal viisil, sealhulgas:

- Kaubandusläbirääkimistel lähtub EL juba praegu ühtsest seisukohast ning kompetents on kindlal alusel. Rahvusvahelised kaubandus- ja investeerimiskokkulepped, mille asjus peetakse läbirääkimisi kahe- või mitmepoolselt, saab tulemuslikumalt kasutada õiguslikult siduvate kohustuste kehtestamiseks. Need võivad aidata luua investeringute suurendamise, jätkusuutlikuma tootmise ja konkurentsi jaoks vajalikke tingimusi. Olles varustatud õigete vahendite ja volitustega, saavutaks EL paremaid tulemusi investeerimis- ja kaubandustingimuste vastastikusel liberaliseerimisel eelnevatel ja järgnevatel turgudel, võimalik et ka juurdepääsu liberaliseerimisel torujuhtmetele. Sama käib ka süsinikdioksiidi heitkoguste rahvusvahelise hindamise või biokütustega kauplemise edendamise kohta.
- Koostöö laiendamine EIB ja EBRDga finantsinstrumentide kasutamiseks energiapartnerluse toetamiseks konkreetsete meetmetega, rahastades olulisi projekte nagu Transkaspia energiakoridor või Saharast lõunasse jääva Aafrika osa–Magribi–ELi projektid. Energiaprojektid võivad moodustada tähtsa osa Naabruspoliitika Investeerimisfondist, mis on mõeldud Euroopa naabrus- ja partnerlusvahendi kaudu pakutava toetuste rahastamise summa nelja- kuni viiekordseks võimendamiseks.
- Rahvusvahelistesse projektidesse investeerimise paremate tingimuste edendamine selgesti määratletud ja läbipaistva õigusraamistikuga ja Euroopa koordinaatorite toel. Esimese sammuna tuleks määrata Euroopa koordinaator Kaspia mere basseini Austria ja Ungarisse viivale Nabucco gaasijuhtmele. Tulevikus võib olla võimalik määrata koordinaatorid projektidele, mis on mõeldud energiavarude toomiseks sellistelt partneritelt nagu Türgi, Kesk-Aasia ja Põhja-Aafrika.

2. lisa. Erinevate kütteenergia allikate eelised ja puudused

Energia- allikad	Hinnaprognosis kasutatud tehnoloogia	2005. aasta maksumus (eurot / MWh)	2030. aasta prognoositud maksumus (eurot / MWh ja 20-30 eurot /t CO ₂)	Kasvuhoonegaasi heide (Kg CO ₂ /MWh)	EL27 sõltuvus impordist		Tõhusus	Tundlikkus kütuse hinna suhtes	Tõestatud varud / aastane toodang
		Allikas: IEA			2005	2030			
Maagaas	Avatud tsükliga gaasiturbiin	45 – 70	55 - 85	440	57%	84%	40%	Väga kõrge	64 aastat
	Kombitsükliga gaasiturbiin	35 - 45	40 - 55	400			50%	Väga kõrge	
Nafta	Diiselmootor	70 - 80	80 - 95	550	82%	93%	30%	Väga kõrge	42 aastat
Kivisüsi	Pihustatud kütus koos heitgaasi desulfureerimisega	30 - 40	45 - 60	800	39%	59%	40-45%	keskmine	155 aastat
	Tsirkuleerivas keevkihis põletamine	35 - 45	50 - 65	800			40-45%	keskmine	
	Integreeritud gaasistusega kombitsükkel	40 - 50	55 - 70	750			48%	keskmine	
Tuumenergia	Kergveereaktor	40 - 45	40 - 45	15	Uraanimaagi puhul peaaegu 100%		33%	väike	Piisavad varud: 85 aastat
Biomass	Biomassil töötav elektrijaam	25 - 85	25 - 75	30	puudub		30 - 60%	keskmine	T A A S T U V
Tuul	Maismaal	35 - 175	28 - 170	30			95-98%	puudub	
		35 – 110	28 – 80						
Tuul	Merel	50 - 170	50 - 150	10			95-98%		
		60 – 150	40 – 120						
Hüdroenergia	Suur	25 - 95	25 - 90	20	95-98%				
	Väike (<10MW)	45 - 90	40 - 80	5	95-98%				
Päikeseenergia	Fotoelektriline	140 - 430	55 -260	100	/				

3. lisa. Erinevate kütteenergia allikate eelised ja puudused

Energiaallikad		Energiaallika turuosa EL25s	Turuhind (eurot/tonnekviv.)	Kulud elutsüklile (eurot/tonnekviv.)	Kasvuhoonegaasi heide (t CO ₂ /tonnekviv.)	EL27 sõltuvus impordist	
						2005	2030
Fossiilkütused	Kerge kütteõli	20%	525 (0,45 eurot/l)	300-1300	3,1	82%	93%
	Maagaas	33%	230 – 340 (20-30 eurot/MWh)		2,1	57%	84%
	Kivisüsi	1,8%	70 (100 eurot/t söeekviv.)		4	39%	59%
Biomass	Puitlaastud	5,7%	280	545-1300	0,4	0	?
	Graanulid		540	630-1300	0,4	0	?
Elektrienergia		31%	550 - 660 (50-60 eurot/MWh)	550 - 660	0 – 12	<1%	?
Päikeseenergia		0,2%	/	680-2320	Väga väike	0	0
Geotermiline energia		0,4%	/	230-1450	Väga väike	0	0

4. lisa. Erinevate transpordi energiaallikate eelised ja puudused

	Turuhind (eurot/tonnekviv.)	CO ₂ -heitmed (t CO ₂ /tonnekviv.) ³²	Sõltuvus impordist	
			2005	2030
Bensiin ja diislikütus	398-582 ³³	3,6–3,7	82%	93%
Maagaas	230–340 (NB: nõuab spetsiaalselt kohandatud mahutit ja eriotstarbelist jaotussüsteemi)	3,0	57%	84%
Kohalik biokütus	609-742	1,9–2,4	0%	0%
Troopiline bioetanool	327-540	0,4	100%	100%
Teise põlvkonna biokütus	898–1 109	0,3–0,9	/	15%

³² Biokütuste kohta esitatud näitajad kehtivad kõige odavamate tootmismeetodite kohta

³³ Võttes nafta hinnaks vastavalt 48 USD/barrel ja 70 USD/barrel